

CHƯƠNG III: RỘNG ĐỂ LẠI KHUÔN PHÁP TU HÀNH

Mục 1: NHÂN A-NAN XIN CỨU ĐỘ ĐỜI VỊ LAI, PHẬT TÓM NÊU RA BA NGHĨA QUYẾT ĐỊNH

Chánh văn:

Tôn giả A-nan sửa áo chỉnh tề, ở trong đại chúng, chắp tay đánh lễ, tâm tánh trọn sáng, vừa mừng vừa tủi, vì muốn tạo lợi ích cho các chúng sinh nơi vị lai, cúi đầu bạch Phật:

- Thưa Đức Thế Tôn đại bi! Con nay đã ngộ được pháp môn thành Phật, tu hành trong đó được không nghi hoặc. Con thường nghe Đức Như Lai dạy như thế này: Tự mình chưa được độ, trước đã độ người, đó là chỗ phát tâm của các vị Bồ-tát, tự mình giác ngộ viên mãn, có thể giác ngộ cho kẻ khác, đó là sự ứng thế của các Đức Như Lai. Con tuy chưa được độ, song nguyện độ tất cả chúng sinh trong đời mạt pháp. Bạch Thế Tôn! Các chúng sinh đó cách Phật ngày càng xa, những tà sư thuyết pháp, số như cát sông Hằng, nếu muốn họ thâm giữ tâm vào Tam-ma-đề, thì nên khuyên họ dựng lập đạo tràng thế nào để rời các ma sự, được chỗ không thối thất tâm Bồ-đề.

Khi ấy, Đức Thế Tôn ở trong đại chúng khen ngợi A-nan:

- Hay lắm, hay lắm! Như chỗ ông hỏi về dựng lập đạo tràng, cứu giúp chúng sinh chìm đắm trong đời mạt pháp, ông hãy lắng nghe cho kỹ, Như Lai vì ông mà nói.

Tôn giả A-nan và cả đại chúng kính vâng lời dạy của Phật. Phật bảo Tôn giả A-nan:

- Ông thường nghe Như Lai trong Tỳ-nại-da tuyên nói ba nghĩa quyết định của sự tu hành, đó là thâm giữ cái tâm là giới, nhân giới mà sinh định, nhân định mà phát tuệ, đó gọi là ba pháp vô lậu học.

*** Chú thích:**

Trong đạo Phật, tóm lại có hai đường lối tu hành là “tùy pháp hành” dựa vào pháp Phật mà tu tập, và “tùy tín hành” dựa vào tín tâm mà tu tập. Từ trước đến nay, Phật đã chỉ rõ con đường tu hành thành Phật. Tất cả những người có đủ trí tuệ thông hiểu pháp Phật, đều có thể rõ được đường lối tu hành, đi đến thật chứng tánh Như Lai tạng, không còn nghi hoặc điều gì. Song, những căn cơ thấp kém, không thể hiểu được pháp Phật, vẫn còn mờ mịt, không thể tự nhận con đường tu tập cho thành chánh quả. Tôn giả A-nan thương xót những người như thế, nhất là, khi họ sinh vào đời mạt pháp, bị những tà sư mê hoặc, nên xin

Phật chỉ dạy những phương pháp tu hành theo tín tâm, để cho các người ấy, có thể thấu giữ tâm niệm, lần hồi vào được Tam muội, đồng thời cũng xin Phật chỉ vẽ cách lập ra đạo tràng, để cho các người ấy lánh xa được những ma sự và giữ vững được tâm Bồ-đề. Sau khi khen ngợi Tôn giả A-nan từ bi nghĩ đến chúng sinh chìm đắm trong đời mạt pháp, Phật dạy ba nghĩa quyết định, nhằm điều phục thân tâm tức là giữ giới, tu định và phát tuệ. Nhân chuyên tâm giữ giới mà dẹp được các phiền não, tâm được an trụ, không bị lay động, nhân cái tâm luôn luôn ở trong định mà phát ra trí tuệ, giới, định, tuệ là ba pháp vô lậu học.

Mục 2: CHỈ BÀY BỐN LỜI DẠY BẢO RÕ RÀNG QUYẾT ĐỊNH

Đoạn 1: Chỉ Về Quyết Định Đoạn Lòng Dâm

Chánh văn:

A-nan! Thế nào thấu giữ cái tâm thì gọi là giới? Nếu chúng sinh nơi sáu nẻo trong các thế giới, cái tâm không dâm, thì không đi theo dòng sinh tử tiếp tục. Ông tu pháp tam muội cốt để ra khỏi phiền não, nếu không trừ lòng dâm, thì không thể ra khỏi phiền não được. Dầu có nhiều trí thiền định hiện tiền, nếu không đoạn lòng dâm, cũng chắc chắn lạc vào ma đạo, hạng trên thành Ma vương, hạng giữa thành ma dân, hạng dưới thành ma nữ, các thứ ma kia cũng có đồ chúng, ai cũng tự xưng là thành đạo vô thượng. Sau khi Như Lai diệt độ rồi, trong đời mạt pháp, có nhiều đám ma sôi nổi trong thế gian, gây nhiều việc tham dâm, lại giả làm người thiện tri thức, khiến cho các chúng sinh sa vào hầm ái kiến, bỏ mất con đường Bồ-đề. Ông dạy người đời tu pháp Tam- ma-đề, trước hết phải đoạn cái dâm trong tự tâm. Ấy gọi là lời dạy bảo rõ ràng thanh tịnh, quyết định thứ nhất của các Đức Như Lai, Phật Thế Tôn từ trước. Vậy nên A-nan! Nếu không đoạn lòng dâm mà tu thiền định, thì cũng như nấu cát, nấu đá muốn cho thành cơm, dầu trải qua trăm ngàn kiếp cũng chỉ gọi là cát nóng, đá nóng. Vì sao? Vì đó là giống cát, giống đá, không phải là bản nhân của cơm. Ông đem thân dâm cầu diệu quả của Phật, dầu được được diệu ngộ, cũng chỉ là gốc dâm, cội gốc đã thành dâm, thì phải trôi lăn trong ba đường, chắc chắn không ra khỏi, con đường nào tu chứng Niết-bàn Như Lai. Chắc phải khiến cho thân tâm đều đoạn hết giống dâm, cho đến tánh đoạn cũng không còn nữa, thì mới trông mong chứng quả Bồ-đề của Phật. Như lời Ta nói đây, gọi là lời nói của Phật, không như lời nói đó, tức là lời nói của ma Ba-tuần.

*** Chú thích:**

Trong đoạn này, Phật chỉ dạy rõ ràng thêm về cách thấu phục tâm niệm, để chẳng những giữ được thân giới, mà còn giữ được tâm giới. Trước hết, Phật dạy phải quyết định đoạn trừ lòng dâm. Chúng sinh do lòng dâm dục mà xoay vần mãi mãi trong sáu nẻo, nếu không trừ được dâm dục cho đến chỗ cái tâm không dâm, thì không thoát khỏi Dục giới, còn mong gì chứng được Thánh quả. Người tu hành không dứt được lòng dâm, thì dầu có nhiều thiền định, cũng chỉ lẫn lẩn trong Dục giới, thành ma vương và thành các loài ma mà thôi.

Đoạn 2: Chỉ Về Quyết Định Đoạn Lòng Sát**Chánh văn:**

A-nan! Lại các chúng sinh nơi sáu đường trong các thế giới, nếu cái tâm không sát (giết hại) thì không theo dòng sinh tử tiếp tục. Ông tu pháp tam muội, cốt ra khỏi phiền não, nếu không trừ lòng sát, thì không thể ra khỏi phiền não được. Dầu có nhiều thiên định hiện tiền, nếu không đoạn lòng sát, thì chắc phải lạc vào thần đạo, người bậc trên thì thành Quỷ đại lực, người bậc giữa thì thành Dạ-xoa phi hành và các loại quỷ soái, người bậc dưới thì thành La-sát địa hành, các loài quỷ thần kia cũng có đồ chúng, ai cũng tự xưng là thành đạo vô thượng. Sau khi Như Lai diệt độ rồi, trong đời mạt pháp, có nhiều quỷ thần sôi nổi trong thế gian, tự nói ăn thịt, được đạo Bồ-đề. A-nan! Ta khiến hàng Tỳ-kheo ăn năm thứ tịnh nhục, thịt kia đều do thần lực Ta hóa sinh ra, vốn không có mạng căn. Xứ Bà-la-môn các ông, đất đai phần nhiều nóng ướt, lại thêm cát đá, rau cỏ không sinh được, Ta dùng sức đại bi gia bị, nhân sức đại từ bi, giả gọi là thịt và các ông cũng nhận được cái vị như thịt, làm sao sau khi Như Lai diệt độ, người ăn thịt chúng sinh lại gọi là Phật tử! Các ông nên biết những người ăn thịt đó, dầu cho tâm được khai ngộ, giống như Tam-ma-đề, đều là loài La-sát, quả báo hết rồi, phải chìm đắm trong bể khổ, không phải là đệ tử Phật. Những người như vậy, giết nhau, nuốt nhau, ăn nhau chưa thôi, làm sao lại được ra khỏi ba cõi? Ông dạy người đời tu pháp Tam-ma-địa, thứ nữa, phải đoạn lòng sát. Ấy gọi là lời dạy rõ ràng thanh tịnh, quyết định thứ hai của các Đức Như Lai, Phật Thế Tôn từ trước.

Vậy nên A-nan! Nếu không đoạn lòng sát mà tu thiên định, thì cũng ví như có người tự bịt lỗ tai, cả tiếng kêu to mà trông mong người khác không nghe, hạng này gọi là muốn giấu thì càng lộ. Hàng Tỳ-kheo thanh tịnh và các vị Bồ-tát đi trong đường rẽ, không giẫm cỏ non, hưởng nữa là lấy tay nhỏ cỏ, làm sao đức Đại bi, lại lấy máu thịt của các chúng sinh, mà làm đồ ăn.

Nếu các hàng Tỳ-kheo không mặc những đồ tơ lụa, là lượt phương Đông và không dùng những giày dép, áo cừu, áo len hay các thứ sữa, pho mát, đề hồ, thì những Tỳ-kheo như thế, đối với thế gian, thật là giải thoát, trả hết nợ cũ xong, thì không vào trong ba cõi nữa. Vì sao? Dùng những bộ phận thân thể của chúng sinh, thì bị ảnh hưởng đến chúng sinh, cũng như con người ăn giống bách cốc trong đất, thì thân không rời khỏi mặt đất. Quyết phải khiến cho thân tâm, đối với thân thể hay các bộ phận nơi thân thể của chúng sinh, đều không mặc không ăn, thì

những người như thế, Ta gọi là chân giải thoát. Như lời Ta nói đây là lời nói của Phật, không như lời nói đó, tức là lời nói của ma Ba-tuần.

*** Chú thích:**

Thứ hai là phải đoạn lòng sát. Lòng sát do tâm sân gây ra, làm tổn thương đến lòng từ bi rất nhiều, nên cần phải đoạn cho đến tận gốc. Giữ hoàn toàn giới sát sinh thì rất là khó, vì có những chúng sinh không thể thấy được, nên cốt yếu là phát tâm đại bi thương xót chúng sinh, nhất là thương xót đồng loại, không vì tâm ác mà giết hại, đến khi chứng được nhãn vô sinh, không thấy thật có chúng sinh, thì mới hoàn toàn giữ được giới này. Các vị tu hành khác, nên trường trai để khỏi phạm giới này. Đến như các thứ sữa, bơ, giày, dép v...v... theo kinh Đại Bát Niết Bàn, Phật đều cho phép dùng, vì đạo Phật không phải là đạo khổ hạnh.

Đoạn 3: Chỉ Về Quyết Định Đoạn Lòng Trộm Cấp

Chánh văn:

A-nan! Lại như chúng sinh nơi sáu đường trong thế giới, tâm không trộm cấp, thì không theo dòng sinh tử tiếp tục. Ông tu pháp Tam muôi, cốt ra khỏi phiền não, nếu tâm trộm cấp không trừ, thì không thể ra khỏi phiền não được, dầu có nhiều trí thiên định hiện tiền, nếu không đoạn tâm trộm cấp, thì chắc chắn phải lạc vào đạo tà, hạng trên thì thành tinh linh, hạng giữa thì thành yêu mị, hạng dưới thì thành người tà đạo bị các loài quỷ mị nhập vào, các đám tà đạo kia cũng có đồ chúng, ai cũng tự xưng là thành đạo vô thượng. Sau khi Như Lai diệt độ rồi, trong đời mạt pháp, có nhiều những hạng yêu mị tà đạo ấy sôi nổi trong thế gian, chúng lên núp gian dối, tự xưng là thiện tri thức, mỗi người tự xưng đã được đạo pháp thượng nhân, lừa gạt kẻ không biết, dọa dẫm khiến cho mất lòng chánh tín, chúng đi qua đến đâu, cửa nhà người ta đều bị hao tổn tan nát. Như Lai dạy hàng Tỳ-kheo theo thứ lớp khát thực để bỏ lòng tham, thành đạo Bồ-đề. Các hàng Tỳ-kheo không tự nấu ăn, gửi cái sống thừa tạm bợ trong ba cõi, thị hiện chỉ đi về một phen, đi rồi không trở lại. Làm sao đám giặc mượn y phục đạo Phật, buôn bán Như Lai, gây các thứ nghiệp mà đều gọi là pháp Phật, lại còn chê bai các vị Tỳ-kheo đầy đủ giới luật, xuất gia, là đạo Tiểu thừa, do chúng làm cho vô lượng chúng sinh mắc phải nghi lầm, nên sẽ bị đọa vào ngục Vô gián. Sau khi Như Lai diệt độ rồi, nếu có Tỳ-kheo phát tâm quyết định tu pháp Tam-ma-đề, biết ở trước hình

SỐ 945 - KINH THỦ LĂNG NGHIÊM,

tượng Như Lai, chính mình thắp một cây đèn, đốt một đốt ngón tay hay ở trên thân, đốt một mùi hương, Ta nói người ấy, tức trái từ vô thí, trong một thời trả hết, cáo từ thế gian,

thoát hẳn các lậu. Người ấy tuy chưa hiểu rõ đạo vô thường giác, nhưng đối với pháp Phật, tâm đã quyết định, nếu không làm được cái nhân nhỏ nhoi về xả thân ấy, thì dầu thành đạo vô vi, cũng phải lại sinh làm người, trả các nợ cũ, như quả báo mã mạch của Ta, thật không sai khác. Ông dạy người đời tu pháp Tam-ma-đề, sau nữa phải đoạn lòng trộm cắp. Ấy gọi là lời dạy thanh tịnh, quyết định thứ ba của các Đức Như Lai, Phật Thế Tôn từ trước. Vậy nên A-nan! Nếu không đoạn lòng trộm cắp mà tu thiền định, thì cũng như người lấy nước rót vào chén thủng, mong cho đầy chén, dầu trải qua kiếp số như vi trần, rốt cuộc không thể đầy được. Nếu các hàng Tỳ-kheo, ngoài y bát ra, mảy may không tích trữ, xin ăn có dư, thì bố thí cho chúng sinh đói, nơi nhóm hội lớn, chấp tay vái chào đại chúng, có người đánh mắng cũng đồng như khen ngợi, quyết định rời bỏ cả thân và tâm, thân thịt xương máu thành sở hữu chung của chúng sinh, không đem những lời dạy bất liễu nghĩa của Như Lai làm chỗ hiểu của mình, khiến cho kẻ sơ học phải lầm lạc, thì Phật ấn chứng người ấy, thật được tam muội. Như lời Ta nói đây, gọi là lời nói của Phật, không như lời nói đó, tức là lời nói của ma Ba-tuần.

*** Chú thích:**

Lòng trộm cắp chỉ có thể có được, khi người ta còn mắc vào trong vòng danh lợi, chưa thành thật phát tâm xuất gia, phát tâm cầu đạo giải thoát, vì thế cần phải đoạn tuyệt lòng trộm cắp, lòng tham dục, xem cái sống trong thế gian chỉ là tạm bợ, ở cũng không màng, đi cũng không tiếc, dầu cho được cúng dường cung kính đến đâu, cũng tự xem như người hành khát thì mới chắc chắn thoát ly được lối sống vô thường của chúng sinh và thành được chánh quả.

Đoạn 4: Chỉ Về Quyết Định Đoạn Lòng Đại Vọng Ngữ

Chánh văn:

A-nan! Chúng sinh nơi sáu đường trong thế giới như thế, tuy thân tâm không còn sát, đạo, dâm, cả ba hạnh đã được viên mãn, nếu mắc phải đại vọng ngữ, thì Tam-ma-đề không được thanh tịnh, thành giống ma ái kiến và mất giống Như Lai, tức như chưa được gọi là được, chưa chứng gọi là chứng, hoặc để cầu thế gian tôn trọng tột bậc, bảo người khác: Nay tôi đã được quả Tu-đà-hoàn, quả Tư-đà-hàm, quả A-na-hàm, quả A-la-hán, thừa Phật Bích-chi hay các quả vị Bồ-tát trong thập địa hay trước thập địa, trông mong người kia lễ sấm, tham sự cúng dường.

SỐ 945 - KINH THỦ LĂNG NGHIÊM,

Những tên Nhất-điên-ca ấy, tự tiêu diệt giống Phật, như người
lấy dao chặt cây Đa la, Phật ấn ký người ấy, mất hẳn căn
thiện, không còn

chánh tri kiến, chìm đắm trong ba bể khổ, không thành tựu pháp Tam muội. Ta bảo các hàng Bồ-tát và A-la-hán, sau khi Như Lai diệt độ rồi, hiện ra ứng thân, sinh trong đời mạt pháp kia, hiện ra nhiều hình tướng khác nhau, để độ những người còn trong vòng luân hồi, hoặc làm Sa-môn, bạch y cư sĩ, vua chúa, quan lại, đồng nam, đồng nữ, như thế cho đến người dâm nữ, người quả phụ, người gian dối, trộm cắp, người hàng thịt, buôn bán, để khen ngợi Phật thừa với những người đồng sự, khiến cho thân tâm của họ vào được Tam-ma-đề, nhưng rất ráo không bao giờ tự bảo mình thật là Bồ-tát, thật là A-la-hán, làm tiết lộ mật nhân của Phật, nói lời xem thường những người chưa học, ngoại trừ đến lúc lâm chung, hoặc chẳng thềm có những lời di chúc, vậy làm sao người ấy lại còn có thể lừa gạt chúng sinh, thành tội đại vọng ngữ! Ông dạy người đời tu pháp Tam-ma-đề, sau rốt phải đoạn trừ các đại vọng ngữ. Ấy gọi là lời dạy rõ ràng thanh tịnh, quyết định thứ tư của các Đức Như Lai, Phật Thế Tôn từ trước.

Vậy nên A-nan! Nếu không đoạn trừ lòng đại vọng ngữ, thì cũng như khắc phân người làm thành hình cây chiên đàn, mà muốn được hương thơm, thật không có lẽ như vậy. Như Lai dạy hàng Tỳ-kheo lấy trực tâm làm đạo tràng, trong hết thấy hành động, nơi bốn uy nghi, còn không có giả dối, làm sao lại có kẻ tự xưng đã đạt được đạo pháp thượng nhân! Ví như người dân cùng xưng càn là đế vương để tự chuộc lấy sự tru diệt, hưởng nữa, là vị Pháp vương, làm sao lại dám xưng càn! Nhân đã không thật, quá ắt quanh co, như thế mà cầu đạo Bồ-đề của Phật, thì cũng như người muốn cắt rốn, làm sao mà thành tựu được. Nếu như các hàng Tỳ-kheo, tâm như dây đàn thẳng, tất cả đều chân thật mà vào Tam-ma-đề thì hẳn không có các ma sự, Như Lai ấn chứng người đó, thành tựu được trí giác vô thượng của các hạng Bồ-tát. Như lời Ta đây, gọi là lời nói của Phật, không như lời nói đó, tức là lời nói của ma Ba-tuần.

*** Chú thích:**

Phật dạy phải tu cái không tu, chứng cái không chứng, lẽ đâu lại có người tu hành phạm tội đại vọng ngữ, chưa được xưng là được, chưa chứng xưng là chứng, để cầu người ta cúng dường cung kính. Nếu phạm tội đại vọng ngữ mà không biết sám hối, thì thành hạng người Nhất-điên-ca, mất hẳn tín tâm, diệt mất Phật chủng, quyết định không thành tựu được pháp Tam muội và phải chìm đắm mãi mãi trong bể khổ.

